

SINTEF

Funn fra Smittekontroll 1.2.22 - 1.12.24

Sjømat Norges høstmøte, 16. oktober 2024, Bodø
Andreas Misund, Deni Ribicic, Hans Tobias Slette og Kristine Størkersen,
SINTEF Ocean

BREMNES SEASHORE

FHF-prosjektnr 901734

Biosikkerhet

Summen av tiltak for å begrense risikoen for innføring, utvikling og spredning av sykdom til, fra og i bestand, sone, enhet e.l.

(Åkerblå/BDO – Larsen m.fl., 2020)

«SMITTESIKRING OG BIOSIKKERHET I NORSK LAKSEPRODUKSJON»

Sluttrapport – Mål og tiltak for styrket biosikkerhet

Oktober 2020

Av Jørund S. Larsen¹, Lene-Catrin Ervik², Barbo R. Klakegg², Merete Gisvold Sandberg¹,
Ellie Johansen¹ og Richard Holmøy¹

¹BDO AS, ²Åkerblå AS

Prosjektet fokuserer på

Stamfisk

Rogn

Settefisk

Transport
til sjø

Sjøanlegg

Slakte-
transport

Prosessering

Butikk

Konsum

RAS (resirkulerende akvakultursystem) og brønnbåt

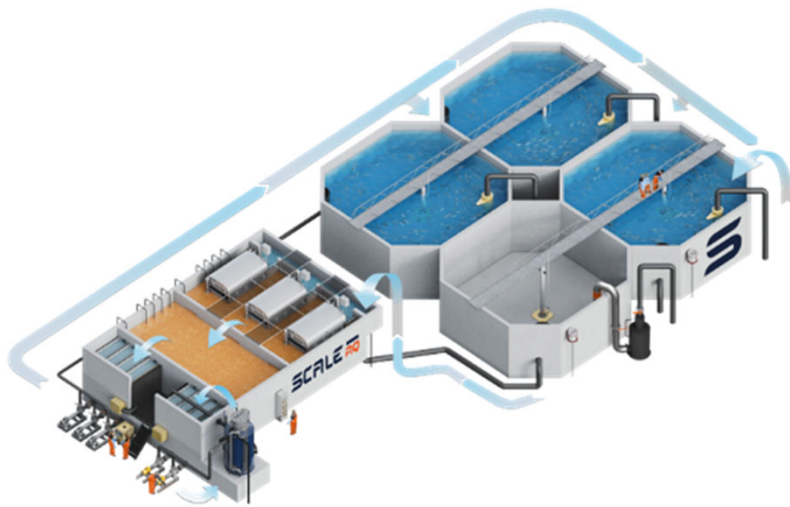

Illustration: Scale Aquaculture AS

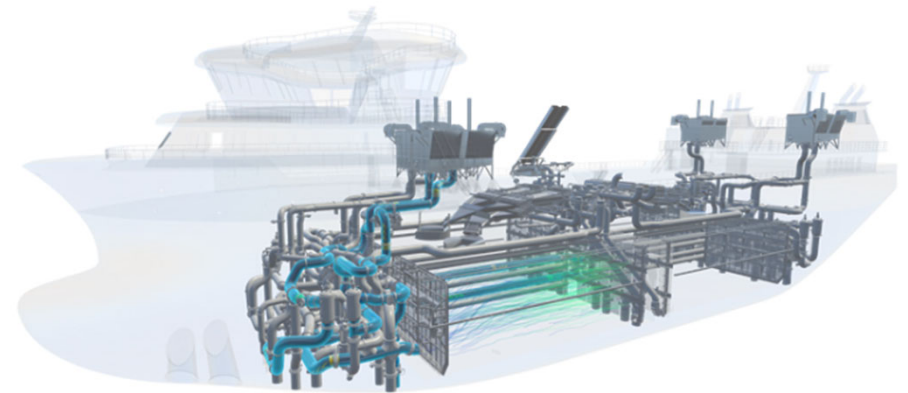

Illustration: MMC FIRST PROCESS AS

Øke biosikkerheten i laksenæringa ved hjelp av **forutsigbar og effektiv vann- og biofilmbehandling** i RAS-anlegg og brønnbåt

Mikrobiologi

Forståelse av mikrofloraen i systemer for yngel, smolt og syk slaktefisk

Teknologi

Forståelse av hvordan teknologiutforming kan hindre spredning av patogene mikroorganismer

Driftrutiner

Forståelse av hvordan driftsrutiner kan hindre spredning av patogene mikroorganismer

Tiltak

Konkrete målbare tiltak med risikoreduserende effekt og økt biosikkerhet

Kontaktpersoner Smittekontroll

Mikrobiologi

Deni Ribičić

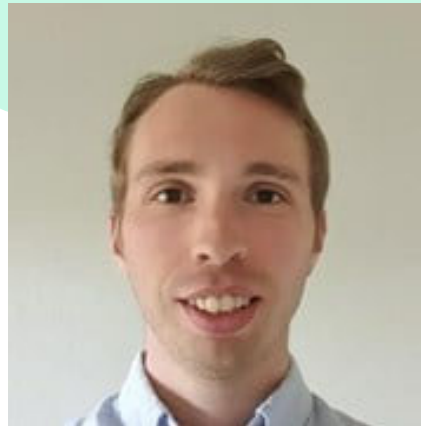
Deni.ribicic@sintef.no

Teknologi

Hans Tobias Slette

Hans.slette@sintef.no

Driftsrutiner

Kristine Størkersen

kristine.storkersen@sintef.no

SINTEF

Risikoforhold med tiltak publisert

Reviews in Aquaculture

Reviews in Aquaculture

REVIEW OPEN ACCESS

Biosafety in Norwegian Aquaculture—Risks and Measures in RAS Facilities and Well-Boats

Hans Tobias Slette | Cecilie Salomonsen | Kristine Størkersen | Guro Moen Tveit | Andreas Misund | Eivind Lona

SINTEF Ocean, Trondheim, Norway

Correspondence: Hans Tobias Slette (hans.slette@sintef.no)

Received: 27 June 2024 | Revised: 16 September 2024 | Accepted: 24 September 2024

Funding: This work was supported by Norwegian Seafood Research Fund.

Keywords: aquaculture | biosafety | biosecurity | fish farming | RAS | smolt production | well-boat transport

ABSTRACT

Biosafety is a central concern in Norwegian salmon farming, as diseases and parasites are common. Continued production depends on preventing and controlling diseases and parasites. A critical part of the farmed salmon's life is during smolt production and the following well-boat transport out to sea. Biosafety here is thus essential, and there is a need for an overview of risk factors and measures. Biosafety is related to the technical solutions' design, construction, cleaning, and maintenance, that can be studied through field work, interviews, and document analysis. This paper presents results from a study identifying risk factors related to technical solutions in smolt production (with RAS—recirculating aquaculture systems) and well-boats, and potential measures to reduce risk. Risk factors for RAS facilities are divided into four main groups: Introduction of pathogens to the facility, spread of pathogens inside the facility, growth of pathogens inside the facility, and additional risks. Risk factors for well-boats are divided into three main groups: Introduction of pathogens through intake water, spread of pathogens between fish groups, and spread of pathogens from well-boat to the environment. Measures are proposed to mitigate the identified risk factors. The lists are not exhaustive, and risk magnitude is not quantified, so effect of measures is not calculated. Still, the measures' potential for risk reduction and implementation (cost/benefit) are discussed, suggesting measures vital for biosafety in RAS facilities and well-boats.

1 | Introduction

Transmission of pathogens between fish has been a challenge for the fish farming industry since its commercialization in the 1960s. In Norway, fish farming of Atlantic salmon (*Salmo salar*) is a major industry, which contributes significantly to Norway's foreign trade [1]. Spread of diseases is a problem, de-

smolt syndrome (HSS) was the most commonly reported disease of this category and was reported by 38% of facilities. On the next three places are ulcers (18%), infectious pancreatic necrosis (IPN) (16%), and salmon gillpox virus (12%). Among diseases that were reported as "confirmed, with insignificant/low mortality", the following were the most common; ulcers (69%), single cell parasites on gills/skin (64%), unspecified gill problems

Felles feltarbeid

SINTEF

RAS Teknologeutforming, driftsrutiner og mikroflora

Eksempler fra RAS

Risikoforhold - eksempler

- Dårlig kontroll av
  - folk, fôr, vann, utstyr, fisk
  - inn i anlegget, mellom avdelinger, ut
- Dårlig vannkvalitet
- Design som gir opphopning av biofilm i rørsystem
- Lekkasje mellom avdelinger

Tiltak - eksempler

- Fysisk lukka produksjon
- Filtrering av vann inn og ut
- Egne avdelinger, med egne rør og biofilter
- Unngå skarpe svinger
- Sensorikk, alarmer, automatisk justering
- Mulig å rengjøre, desinfisere og inspisere over alt

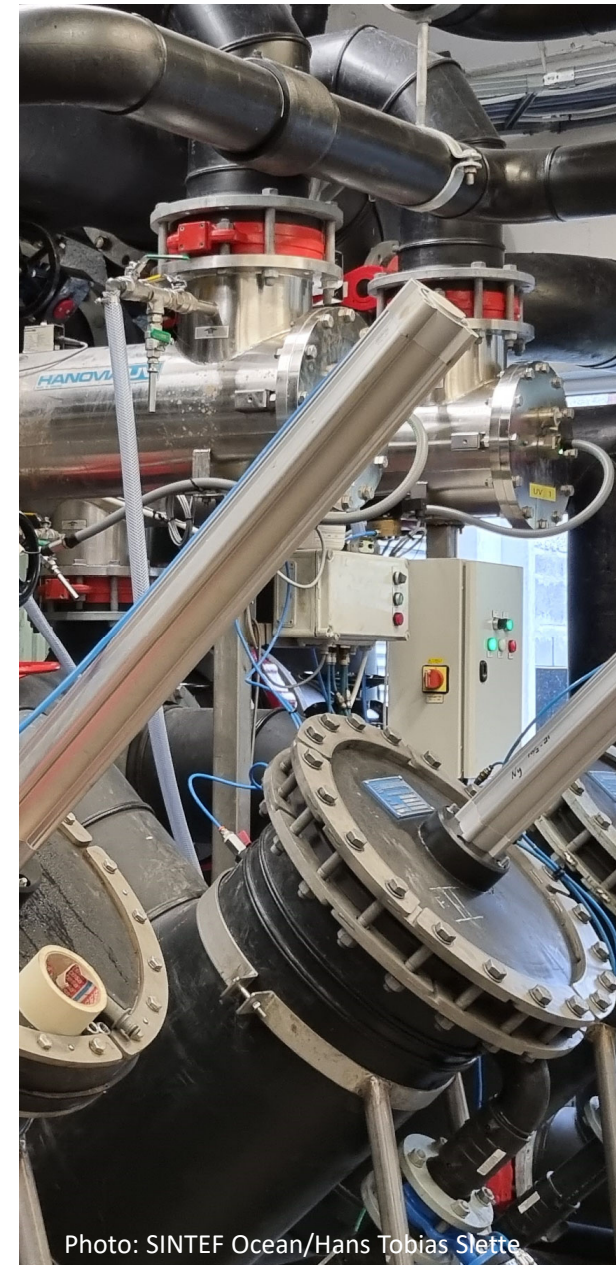
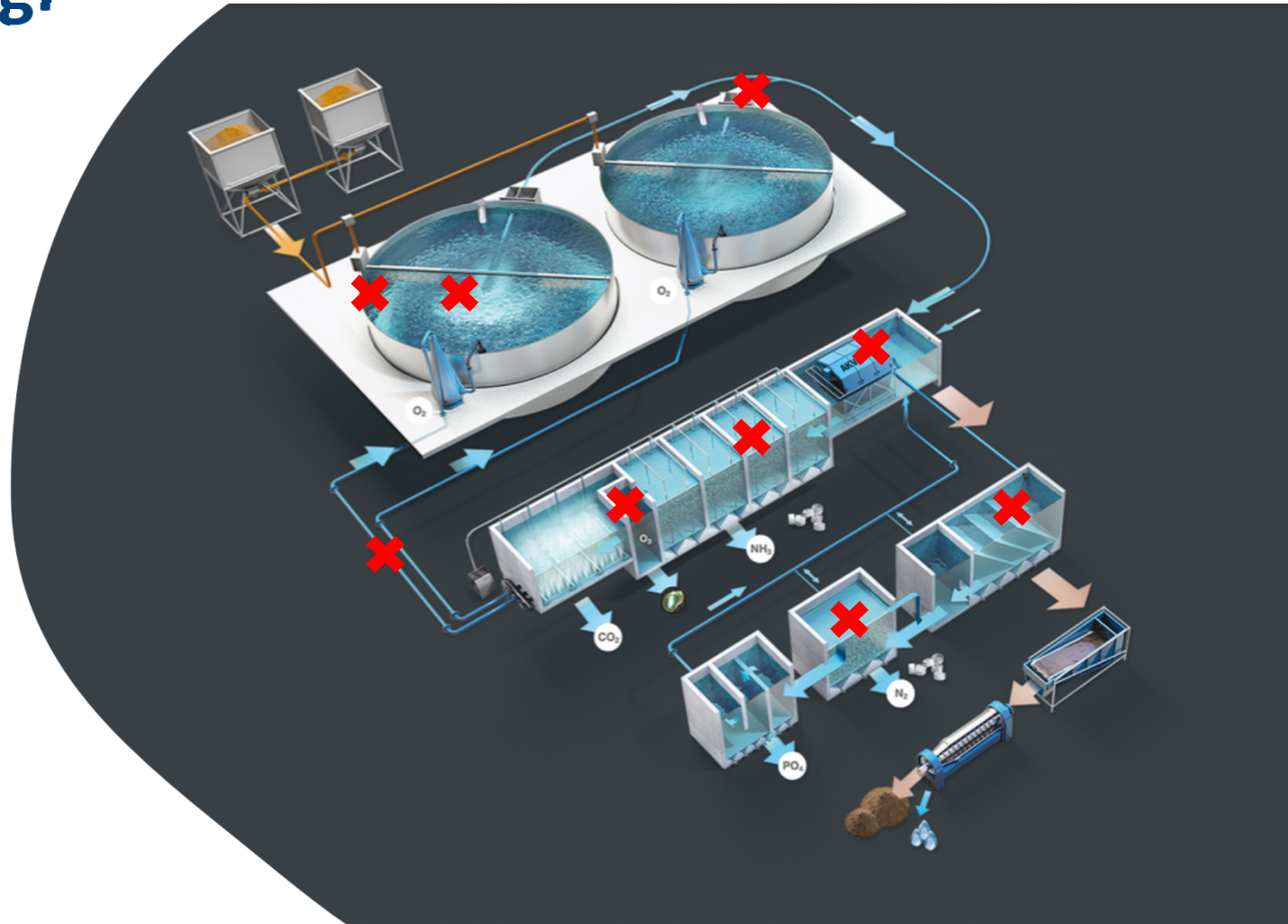

Photo: SINTEF Ocean/Hans Tobias Slette

Mikrobiologi

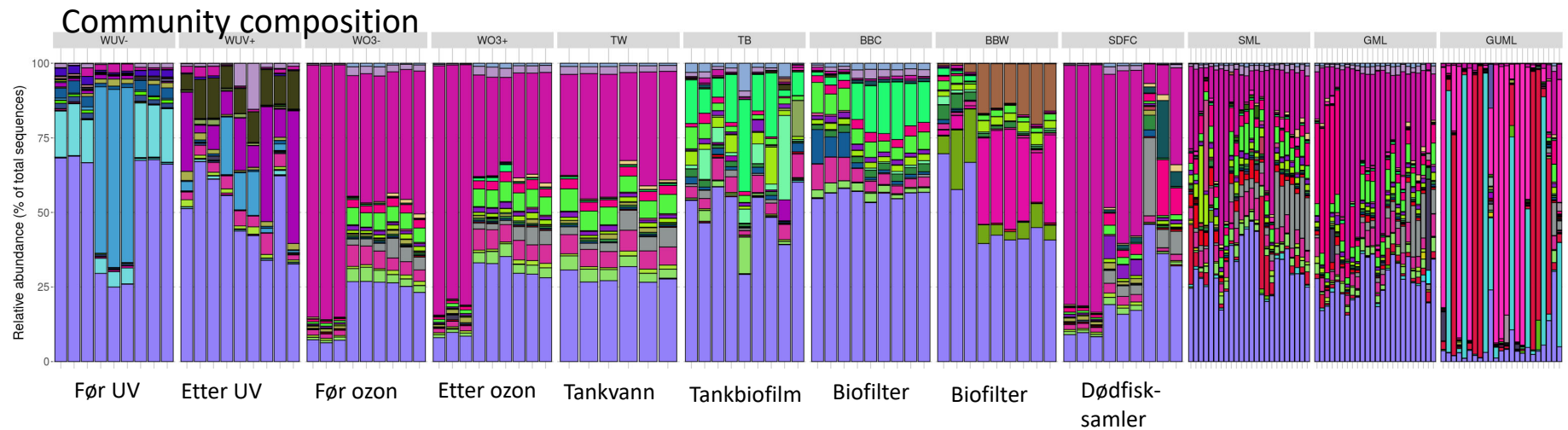
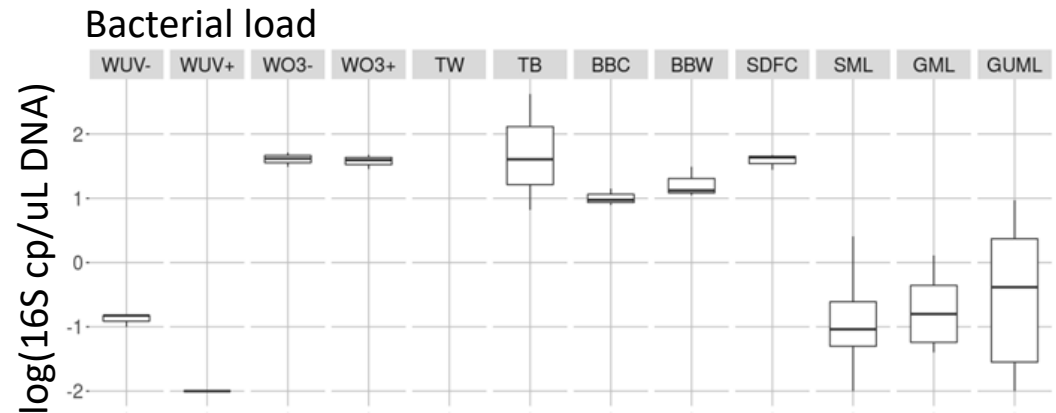
- Hvilken effekt har desinfeksjon og rengjøring på mikrobiotabelastning og sammensetning i RAS
- Flere prøvetakingssteder over 4 uker
- Svaber- og vannprøver

Mikrobiologi

- Eksempel av resultater fra overvåking av et RAS-anlegg
- Viser dynamikken til det mikrobielle samfunnet i anlegget

SINTEF

Brønnbåt

Teknologiutforming, driftsrutiner og mikroflora

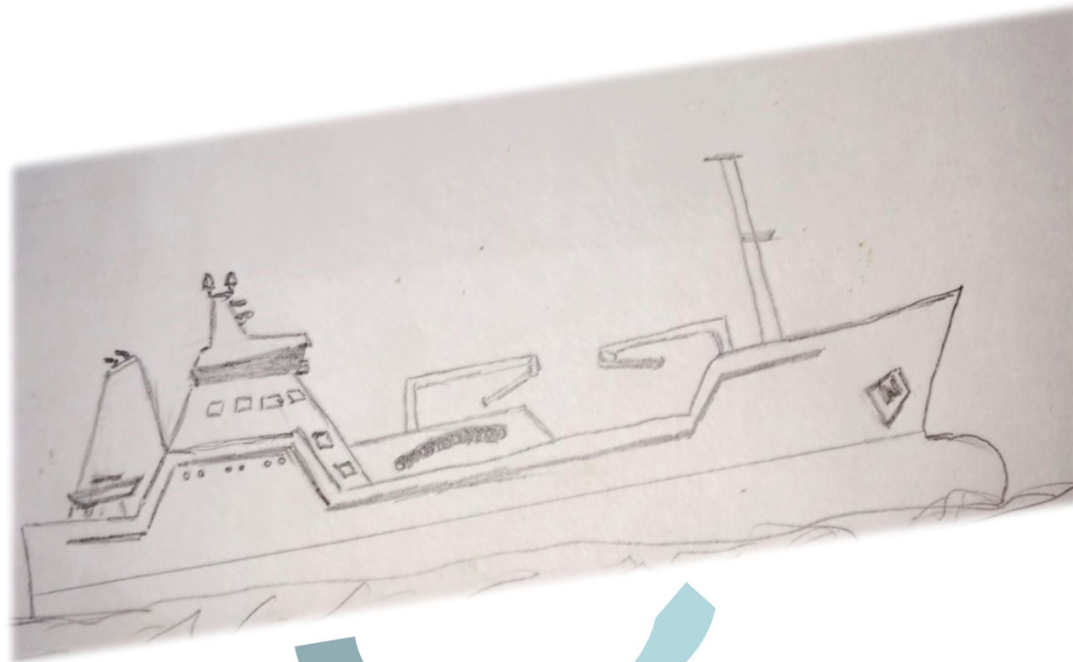

SINTEF

Risikoforhold

Smitte inn i
brønnbåt

Smitte mellom fiskegrupper/laster

Smitte fra brønnbåt

- Vasking og transportvann
- Fiskebrønner
- Ballasttank
- Skrog

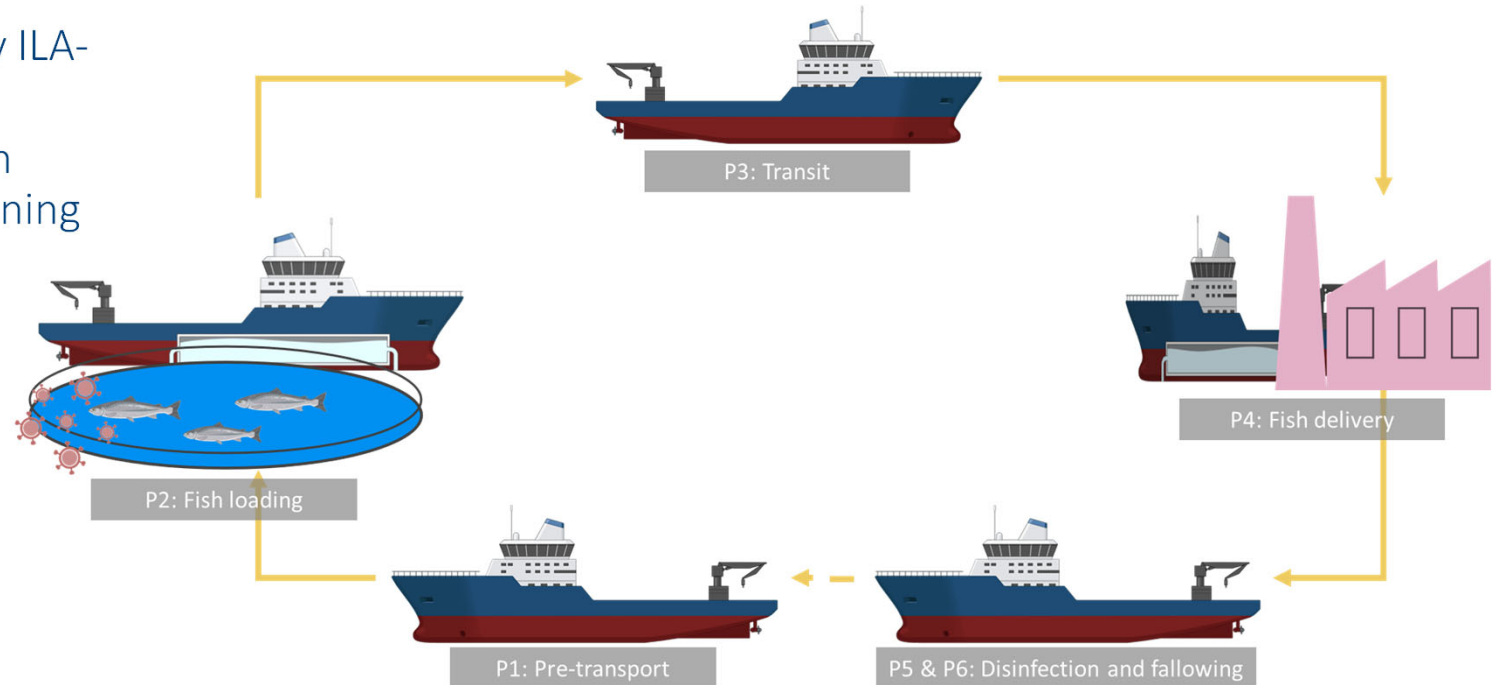
Eksempler fra brønnbåt

Risikoforhold	Tiltak
<ul style="list-style-type: none"> • Utfordrende og begrenset tilgang for rengjøring • Skarpe rørvinkler • Tidsbegrensninger • Mangelfullt vedlikehold • Utfordrende å inspisere og ta prøver • Lukket transport • Horisontale bærere	<ul style="list-style-type: none"> • Hygienisk design • Tilpasset og automatisk vaskesystem • Full ozonering • Gode rutiner for operasjon og vedlikehold • Kompabilitet og inspeksjon • Begrenset tilgang (folk, utstyr)

Photo: SINTEF Ocean/Hans Tobias Slette

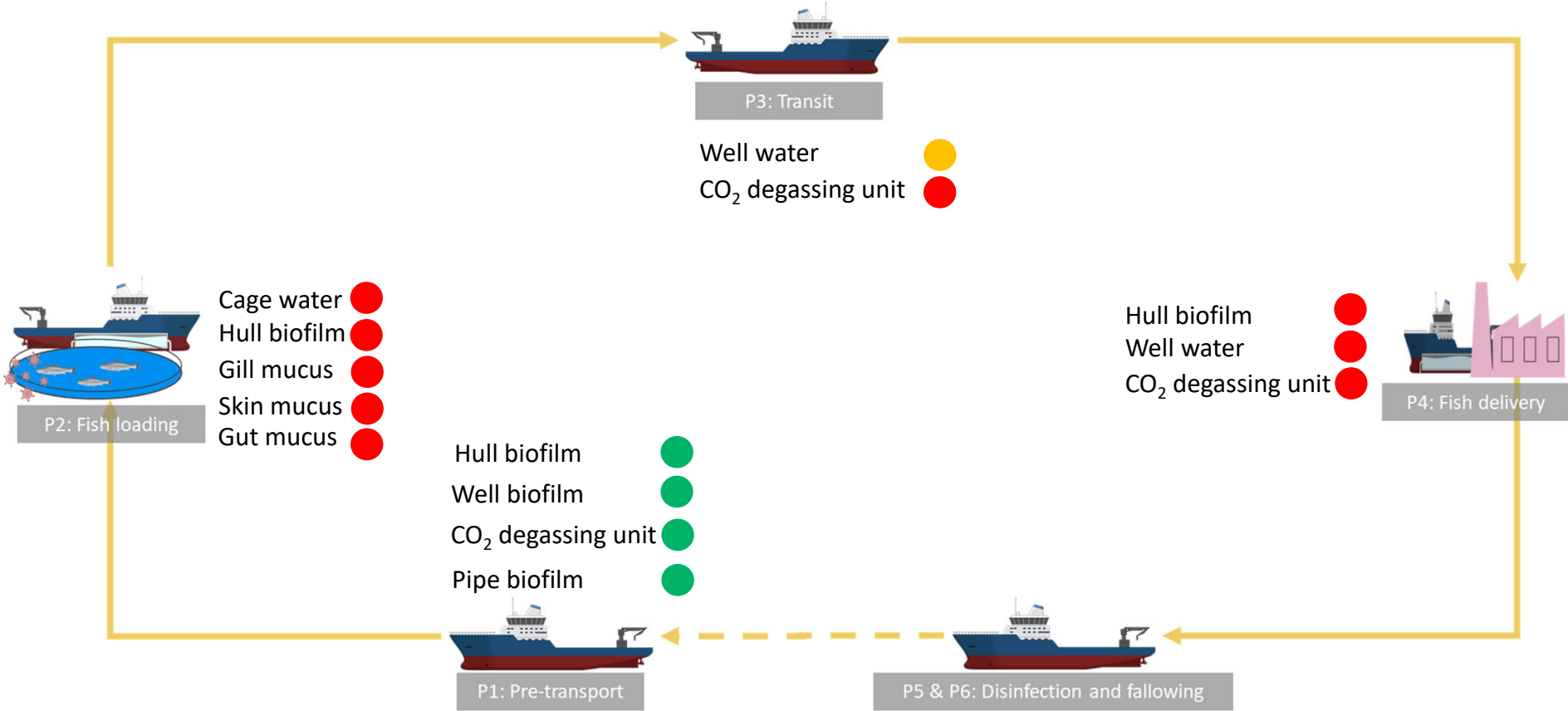
- Casestudie med brønnbåter
  - Overvåking av transport av ILA-syk fisk
  - Brønnbåtoverflater som en potensiell vektor for spredning av virus

Mikrobiologi

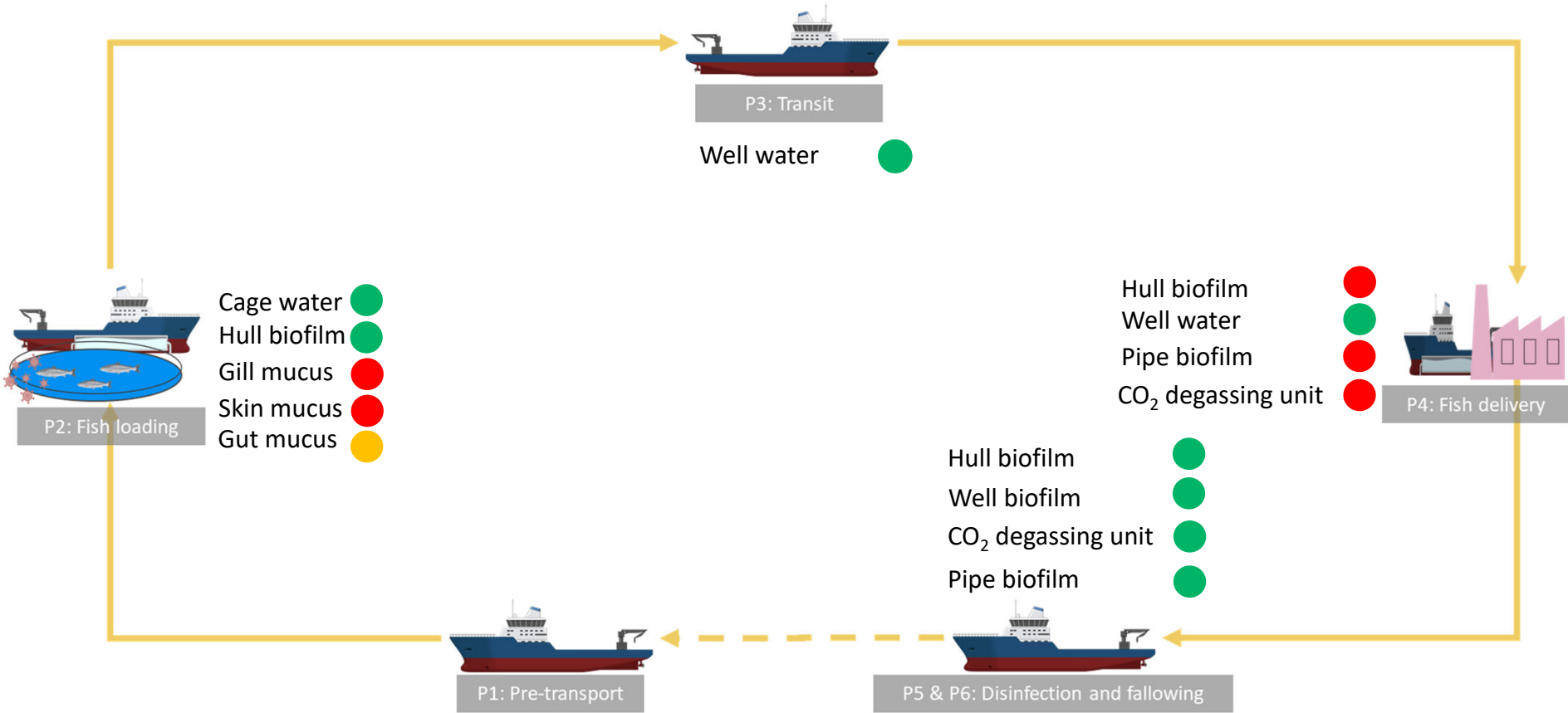
Eksempel fra ILA sak #1, last #1

Mikrobiologi

Eksempel fra ILA sak #1, last #2 (noen uker senere)

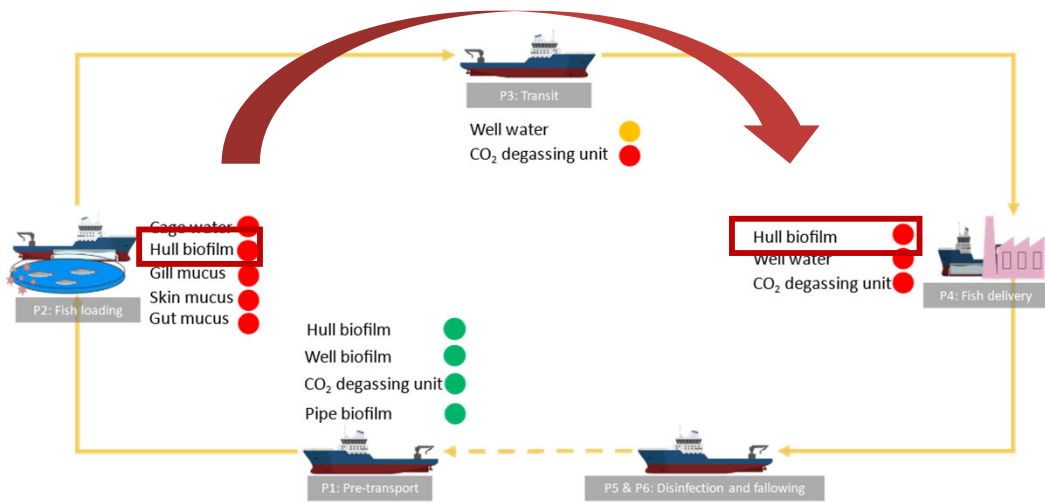

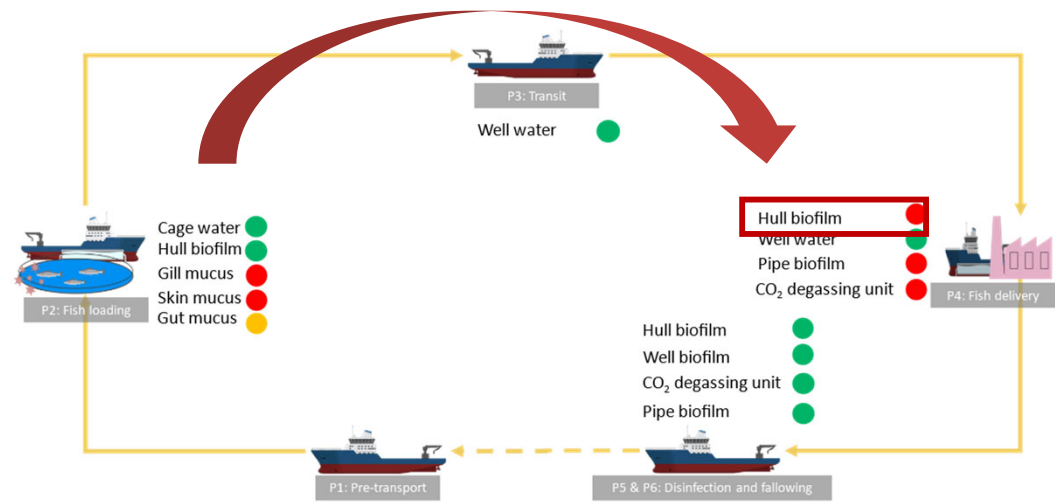
Mikrobiologi

Mer fokus på skrogbiofilm (begroing) under transport fra merder til slakterier

ILA sak #1, last #1

ILA sak #1, last #2

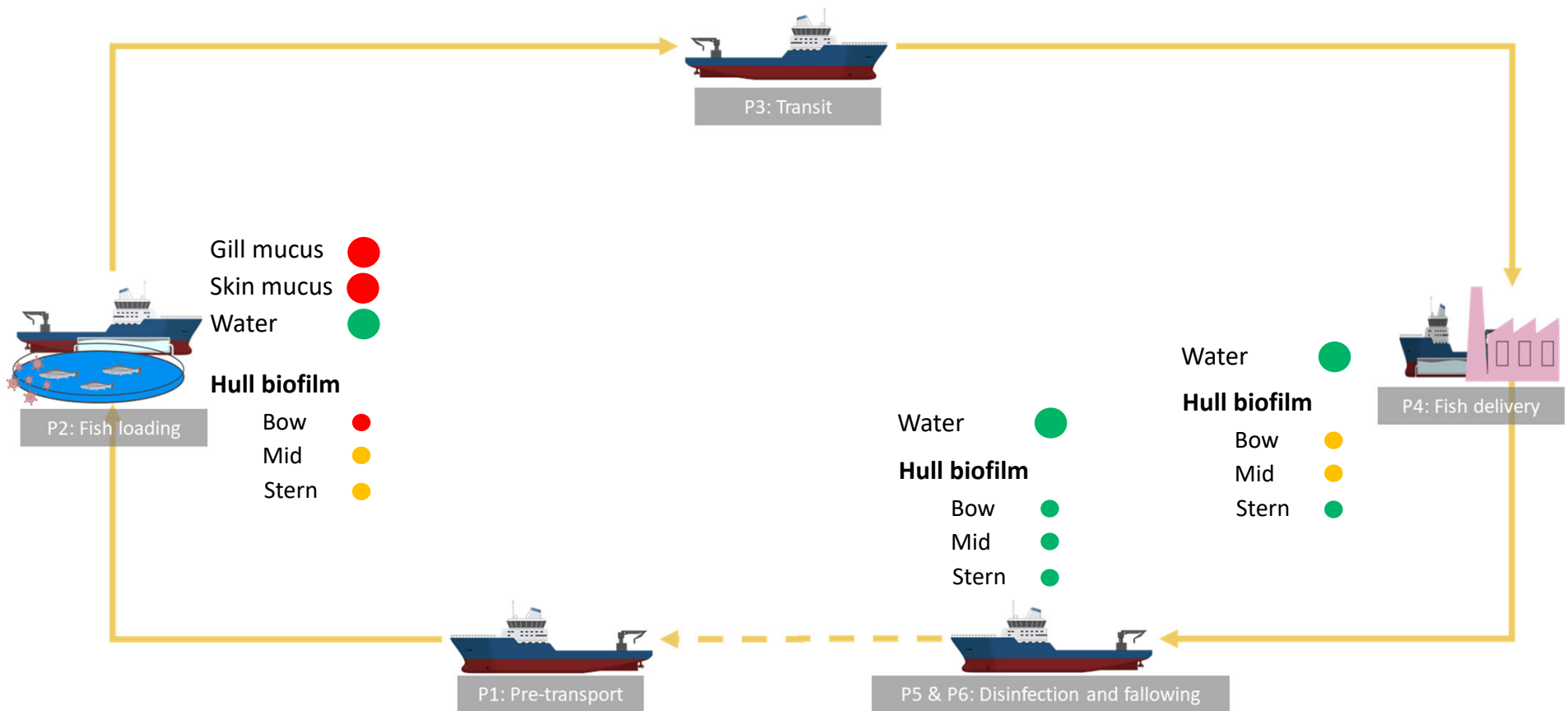

SINTEF

Mikrobiologi

Fokus på skrogbiofilm (begroing) under transport fra merder til slakterier med vann og fiske prøver som referanse- ILA sak #2

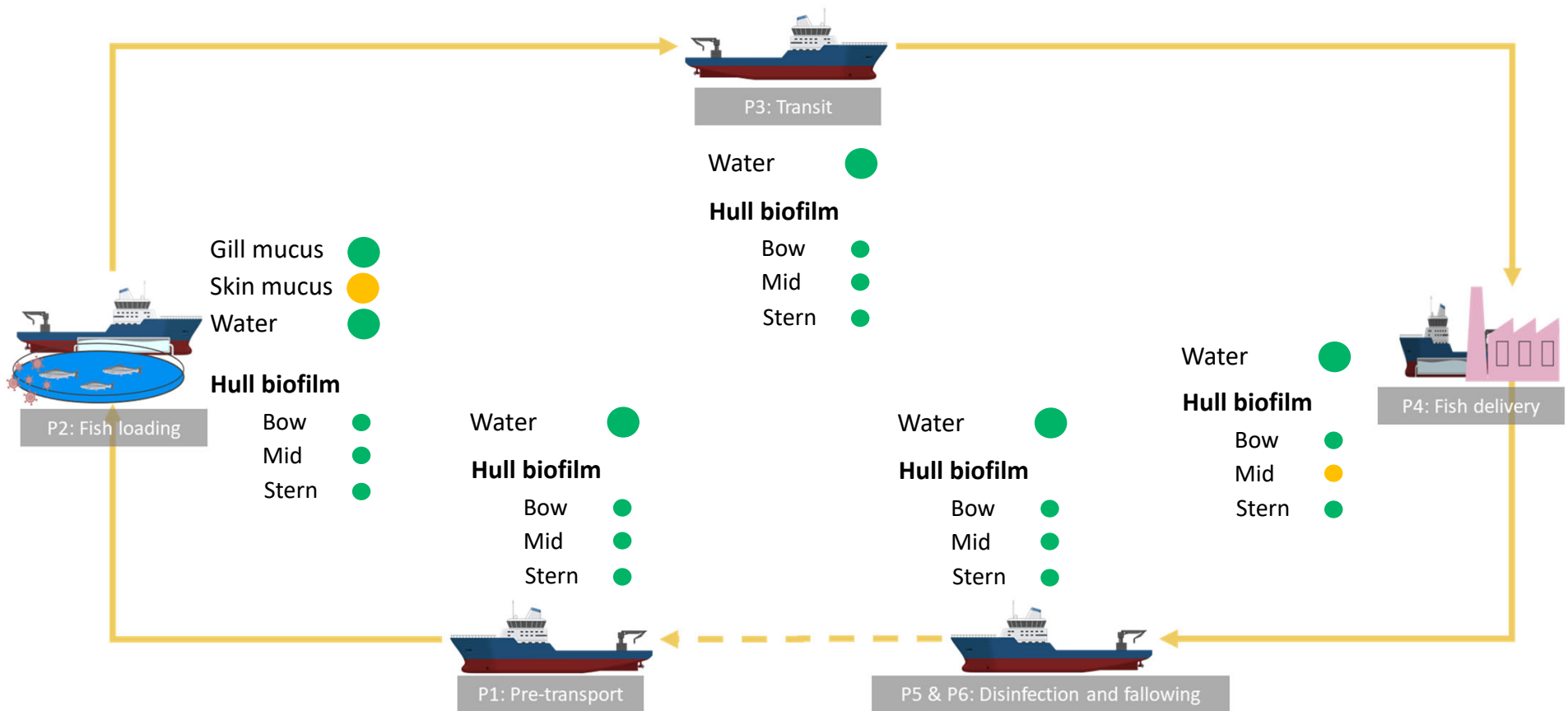

SINTEF

Mikrobiologi

Fokus på skrogbiofilm (begroing) under transport fra merder til slakterier med vann og fiske prøver som referanse- ILA sak #3

SINTEF

Biosikkerhets-dilemma

Praksis: Hver bedrift har sine rutiner, men er avhengig av alle

- Rengjøring/desinfisering er hovedbarrierer mot smittespredning, men man ser at sykdommer spres likevel

Kunnskap: Biosikkerhet er sammensatt

- Mange fagretninger, produksjonsledd og systemer
  - Uforutsigbart og åpent vannmiljø
- «Alt henger sammen med alt» fører til handlingslammelse
- Det hjelper ikke bare med bedriftsinterne rutiner

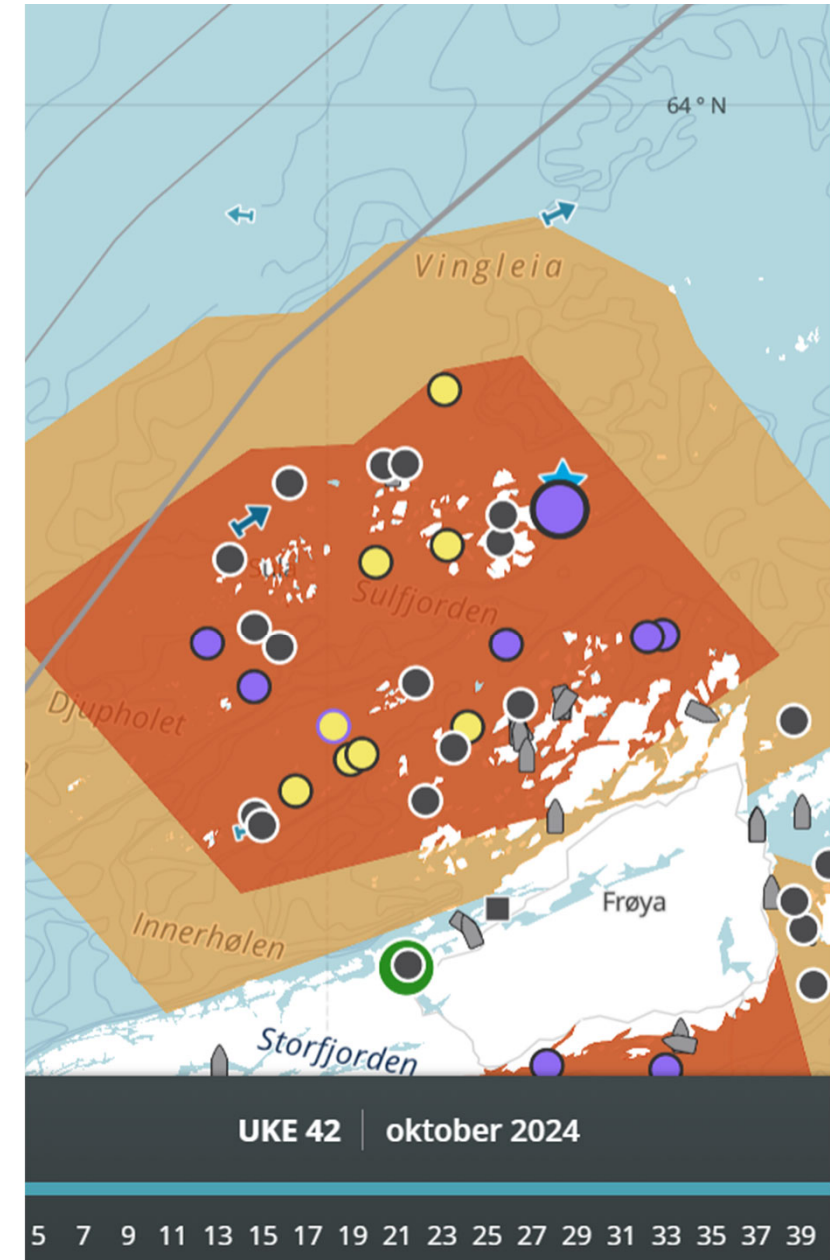
Hvem skal ta de store avgjørelsene som gir felles rutiner som vi alle er avhengige av?

SINTEF

Noen viktige tiltak

- Bygge basert på veiledere for hygienisk design og renhold – Tenke biosikkerhet fra start
- Tid i produksjons- og ruteplaner til å gjennomføre renhold og rutiner skikkelig
- Bruke alle kartlag i Barentswatch
- Kompetansebygging på alle nivå
  - de som gjør renhold
  - de som lager planer/prosedyrer
  - de som betaler for bygging osv.

SINTEF

Vet mye, men trenger selvsagt mer kunnskap

- Fortsatt kunnskapshull
  - Hvilken risiko utgjør biofilm på skrog?
  - Hvordan hindre smitte fra «utsider», skrog og anlegg?
  - Rengjørings- og målemetoder
  - Organisering av næringa og kysten – hvem bestemmer?

Smittekontroll har bygget bro mellom kunnskap og praksis

Budskap fra Smittekontroll:

- Oversikt over risikoforhold og tiltak for biosikkerhet for RAS og brønnbåt
- Metodikk for mikrobiologiprøver
- Skrogsmitte *er* en risiko
- Begrensninger og muligheter for driftsrutiner (internt i bedrifter og overordna)

Vi tar med kunnskapen videre i nye prosjekter og driftsrutiner

SINTEF

Takk for oppmerksomheten!
Fra forskerne i Smittekontroll-prosjektet

